

Charlotte Lindström
Projektledare kuststad 2025
Charlotte.lindstrom@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Trafikverket nytt regeringsuppdrag, Kvalitativa beskrivningar på föreslagna åtgärder

Sammanfattning

Trafikverket har informerat om nytt regeringsuppdrag. Detta syftar till att utreda kapacitetshöjande åtgärder i järnvägssystemet i Skåne.

Trafikverket efterfrågar kvalitativa beskrivningar för att möjliggöra regionalt och lokalt inflytande som komplement till traditionella analyser som Trafikverket genomför i regeringsuppdraget.

Trafikverkets frågeställningar är

- hur kommunens utvecklingsstrategi påverkas
- vilka nyttor kommunen ser vid genomförandet av föreslagna åtgärder
- vilka investeringar kommunen kan göra till följd av åtgärden
- vilka värden som kan påverkas negativt.

Kommunledningsförvaltningen förslag till yttrande redovisas under rubriken Ärendet i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse. Yttrandet behöver kompletteras med synpunkter från Trelleborgs Hamn AB.

Kommunstyrelsens föreslås att ställa sig bakom föreliggande förslag till yttrande samt delegera till kommunstyrelsens ordförande att besluta om kommunens slutliga yttrande efter komplettering med synpunkter från Trelleborgs Hamn AB.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-03-28
Trafikverkets presentation från informationsmöte den 7 mars 2023

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att kommunstyrelsen ställer sig bakom föreliggande förslag till yttrande

att delegera till kommunstyrelsens ordförande att besluta om kommunens slutliga yttrande efter komplettering med synpunkter från Trelleborgs Hamn AB.

Beslutet skickas till

Trafikverket
Trelleborgs Hamn AB

Ärendet

Regeringsuppdraget innebär för Skånes del att arbetet med planering av höghastighetsjärnväg stoppas. I stället har Trafikverket fått ett nytt uppdrag att utreda kostnadseffektiva kapacitetsförbättringar som förbättrar förutsättningar för arbetspendling och godstransporter. Främst är det åtgärder på sträckan Hässleholm – Lund men även andra bandelar. Åtgärderna ska fungera för hastigheter upp till 250 km/h. Nya Öresundsförbindelser ingår inte. Däremot ska Fehmarn bältförbindelsen som öppnar 2029 beaktas. Uppdraget syftar till att ta ett helhetsgrepp över kapaciteten i Skåne och ska redovisas till Trafikverket senast den 30:e september 2023.

Utredningens upplägg innebär en kapacitets och bristanalys för 2024, 2030 när Fehmarnbältförbindelsen öppnat samt 2040.

Förslag till åtgärder ska tas fram för 2030 och 2040 och Trafikverket ska även rangordna dem.

Trelleborgs kommun synpunkter

För Trelleborgs kommun är det positivt att partiellt dubbelspår Lockarp – Trelleborg + fler tågspår Trelleborgs bangård finns med i Trafikverkets lista som i nuläget övervägs. Det är också positivt för Trelleborg att kapacitetsutbyggnad av Malmö C in mot banhallen finns med eftersom det behövs för ytterligare utbyggnad mot Trelleborg.

Trelleborgs kommun och Trelleborgs hamn eftersträvar mer gods på järnväg för att dämpa ökningen av lastbilstransporter i enlighet med internationella och nationella mål. Trelleborgs hamn har som mål att föra över ytterligare 100 000 enheter på järnväg. I dagsläget är det därför positivt med ytterligare ett mötesspår men på längre sikt cirka år 2040 kommer det att behövas ytterligare ett spår mellan Trelleborg och Malmö. I den långsiktiga planeringen är det också kommunens inställning att man ska planera för längre godståg, så långa som 1000 m om möjligt. Arbetspendlingen har ökat sedan invigningen av persontågstrafiken år 2015 och med ökade transporter av gods på järnväg riskeras annars utträngningseffekter avseende persontransporter. Mer gods på järnväg frigör också kapacitet på väg E6.

Trelleborgs hamn är Skandinavien största ro-ro hamn och Sveriges andra största godshamn. Studier som Trafikverket gjort visar att Trelleborgs hamn har betydelse för hela södra Sverige och är porten mellan Europa och Skandinavien. Till det kommer att Trelleborgs hamn är Sveriges enda hamn med järnvägsfärjor och är av avgörande betydelse för redundansen vid en avstängning eller störningar på Öresundsbron.

Effekterna av Fehmarnbält-förbindelsen som färdigställs år 2029 förväntas inte påverka godstransporterna via Trelleborgs hamn i någon större utsträckning. Detta

beror på att marknaderna österut är de som växer mest och för järnvägs-transporterna är kapaciteten på Öresundsbron är begränsad. För transporter på lastbil innebär det en kortare körväg för de östliga marknaderna och att chaufförerna får sin lagstadgade dygnsvila när de väljer färjeförbindelser till Trelleborgs hamn.

Trelleborgs hamn flyttar till ett nytt läge i öster och en ny hamninfart med uppställningsplats norr om väg 9 planeras tillsammans med en fullvärdig ringväg från väg 9 i öster till väg E6 i väster vid Maglarps rondellen. Dessa åtgärder kommer att förbättra hamnens inre logistik och ge snabbare av- och pålastningen av färjorna samt mata ut lastbilstransporterna i jämna flöden, mindre utsläpp och med minimering av inbromsningar och accelerationer ut till E6:an. Planeringen av åtgärderna har medfinansiering från EU och kommunen planerar ansökning även för byggnation av vägen. Projekteringen av östra ringvägen och hamninfarten har skett i samverkan mellan kommunen och Trafikverket som också har ett samverkans- och medfinansieringsavtal.

Med hamninfart från öster och fullvärdig ringväg från väg 9 i öster till E6:an i väster avlastas centrala staden från tunga transporter och genomfartstrafik. Detta är en förutsättning för att hamnen ska kunna flytta och det gamla hamnområdet ska kunna utvecklas med cirka 7000 bostäder plus lokaler för skola, verksamheter, kultur mm. Området kommer att höjas upp för att skydda befintlig stad från effekter av höjd havsnivå. Med dessa åtgärder kan Trelleborg erbjuda sig att bygga ett stort antal bostäder för bostadsmarknaden i västra Skåne där det inte byggts tillräckligt med bostäder under hela 2000-talet. Stadsutvecklingen kan ske på utfyllnadsmassor utan att ta värdefull jordbruksmark i anspråk. Till det kommer det nya möjligheter för att utveckla näringslivet och bidra till arbetsmarknadsregionen i västra Skåne. Den största etableringen i dagsläget är kriminalvården men mer än 400 arbetstillfällen. Etableringen är beroende av en ny ringväg för tillgänglighet till Malmö, Lund och med krav på snabb utryckning från räddningstjänsten.

Sammanfattningsvis med hamnens nya läge i direkt anslutning till befintlig bangård och ökad kapacitet på järnväg kan avlastning avseende förväntade ökningsar av lastbilstrafik på E6:an ske samtidigt som arbetspendling med tåg kan öka. På detta sätt kan Trelleborg bidra till effektivare import och export till södra Sverige. Flytten av hamnen och de tunga transporterna från stadens centrum möjliggör stadsutveckling i det gamla hamnområdet med bostäder och arbetstillfällen för den regionala marknaden. Trelleborg och Trelleborgs hamn kan bidra till effektivare godstransporter från en hamn med ökad kapacitet och effektiv logistik samtidigt som Trelleborg kan erbjuda ett stort antal bostäder i attraktivt läge och bidra till minskad bostadsbrist.